

وطن چیست ؟

در شماره گذشته گفته شد که وطن اصلی که مکان تولد و نشو و نماست و وطن اقامت که سرزمین مهاجرت است و وطن بهشت و برانگیختن با مکتب تربیت های معنوی است و در نظر اسلام مفهوم وطن همانقسم سوم است و ضمناً معنی وطن خواهی در اروپا از نظر خون و نژاد و زبان و در شرق از جهت بهشت وطنی و وحدت لغت و جنسی بیان شد اینک بقیه مطالب را جمع مفهوم وطن از نظر خوانندگان میگذرد

وطن در نظر اسلام دین وطنی

مؤید بنقل جرجی زبدان میگوید وحدت دین بزرگترین عمل مؤثر در قیام مهم است و این عامل از وطن و لغت تأثیر عمیق قوی تر و مؤثر است و شدیدتر است - ولذا بسیار دیده شده که ملل بزرگی بنام دین قیام کرده اند ولی ناگفته نباید گذاشت که دین بتنهائی برای قیام مهم کافی نیست .

و هرگاه دین با وطن خواهی و لغت ملی باهم وحدت یافت قیام دینی بسرعت شکفت انگیزی در عالم انتشار می یابد چنانچه دین اسلام نفوذ خود را مانند برق در جهان منتشر ساخت . و در این سرعت نفوذ لغت و تجانس و خون علت اصلی نبود بلکه از شرایط پیشرفت بشمار می رفت .

اگر وحدت سیاسی بر اساس وحدت دینی گذاشته شد بشایستگی کمال مطلوب حاصل میشود و بعکس هیچ سیاستی . قیام دینی صورت حکومت نداشته و ندارد در سیر تاریخ از این گونه اختلافات بسیار دیده شده است مانند مخالفت های دینی

میان هلند و بلژیک - یا مخالفت احزاب دینی ایرلند با احزاب وطن خواه و همچنین مناقشات بین کاتولیک‌های بولوینا - یا زدوخوررهای احزاب وطنی آلمان قبل از جنگ و غیره
عموم این مناقشات و پیکارها بنفع قیام دینی تمام میشد که شامل احزاب وطن خواه یا مشترك اللغه و مشترك السياسيه بودند تمام شده ضمناً در این جریان تاریخی يك نکته دقیق روشن شده و آن آزادی عقیده و افکار بوده است و نمونه از رشد عقلی و رفاه ملی و آزادی فردی را نشان داد

این وحدت دینی هم چون بتواند يك امم دینی و نژاد های مختلف را با بند يك قانون آسمانی بنماید قیام آن‌ها قوی‌تر از قیام يك ملت خاص با يك امت خاص خواهد شد هر گاه ملل مختلفی بصورت وحدت ملی قیام کردند و از طرف افکار و عقاید مختلف تقویت شدند قویترین عامل يك نهضتی خواهد بود .

پس دین اولین شرط ایجاد وحدت و ما به الاجتماع يك ملت یا ملل متنوعی است پس شرط لازم در قیام دینی و موفقیت در هر امر اجتماعی وحدت دینی است
دین است که میتواند اخلاق همه امم را بريك نهج و يك تربیت خاصی استوار دارد و سوق دهد -

دین است که میتواند امور اجتماع بشر را از نظر افکار و عقیده و واجبات و همسایه و اصطکاک قهری اجتماعی بروحدت ملی پایدار کند و بکلی اختلافات را از يك جامعه و يك ملت که در يك سرزمین و بیک لغت زندگی میکنند برطرف سازد - این است که میتواند تمام رنگ های غیرعادی را در رنگ وحدت دینی مستهلک نماید .

بنابراین تنها عامل وحدت يك ملت دین است و جز دین عاملی نیست که بتواند وحدت جغرافیائی وحدت جنسی وحدت خونی وحدت لغتی وحدت آداب و رسوم و وحدت آداب و مصالح و اقتصادی را بیک صورت مفید در آورد هر يك از غرائز اجتماعی بنقلید مشترك از عناصر محیط راهی را میپیمایند جز دین که دارای استقلال است و از تقلید و تبعیت سایر رنگ‌ها منزله است و میتواند تمام وحدت‌ها و رنگ‌های ملی و اجتماعی را در خود فرو ببرد و تحلیل نماید و برنگ دینی تجلی دهد . و غیر از راه دین موفقیتی نیست برای اثبات موضوع چند مثال می آوریم!

وحدت کشورهای اروپا - کشورهای اروپا با تحلیل این عقیده گمان کردند از راه

وحدت وطنی میتوانند چندین کشور بنام آنکه ساکنین يك قاره هستند با قید تعهدات سیاسی وحدت ملی و وطنی صورت دهند در این کار با آنکه شاید توانستند هردو یا سه کشوری در چندین سال انگشت شمار باهم سازش کنند و در مقابل دشمن خارجی قیام نمایند ولی چون ما به الاجتماع آنها قوی و نیرومند نبود جمع آنها بتفرقه مبدل گردید -

پس از آن هفت دولت اروپائی در مقام وحدت ملی برآمدند از سال ۱۸۲۰ تا سال ۱۸۷۸ انگلیس - آلمان - ایتالیا - یونان - باژیک عربستان - رومانی بلغاری وحدت وطنی پیدا کردند ولی چون یکی از آنها قوی شد دیگران در آن تحلیل یافتند و صورت وحدت از بین رفت .

باز مدتی فرانسه و انگلیس وحدت وطنی یافتند روسیه از آنها جدا شد و بهمین ترتیب سایر دول اروپا از قرن اخیر تاکنون هرچه حزب سیاسی وطنی تشکیل دادند چون مابله الاجتماع آنها قوت نداشت بزودی رشته پاره گشت و مضمحل شدند . نگاهی بتاریخ یونان - عربستان - رومانی - بلغاری - البانی - اتراک و سازمان اداری آنها شاهدیان ما میباشد که از راه وحدت مسکن یا قاهره هم موفق باتحاد و ابقاء مابله الاجتماعی نشدند :

تعصب وطن ملل اروپا که از حقیقت و روح دین محروم هستند مانند غریق متشبث بهر وسیله نحیفی میشوند بلکه اجتماعیات خود را حفظ کنند آخرین تیری که داشتند بهدف گذاشتند و آن تعصب وطنی و غرور ملی خود را در افراد تحریک کردند و تعصب ساکنین اقلیمی بر اقلیمی یا قاره بر قاره یا نژادی بر نژادی دیگر را ملاک وحدت وطنی و تعصب ملی خود قرار دادند - تاریخ انگلستان - آلمان - فرانسه و اخیراً امریکا و وحدت ملل آسیا - و ساکنین قاره امریکا و افریقا همه بصورت تعصب وطنی در آمده است و هیچ يك با تمام قدرت و نیرو که در اختیار دارند نتوانستند يك صدم از نفوذ اسلام را در ملل مختلف بدست آورند !!

ملیونها بشر که از جهت تمدن راقی و از جهت فرهنگ سرمایه دار و از جهت اقتصادی متمکن هستند در این اواخر مرتب بتشکیل روابط ملی پرداخته و در آمد و رفت هستند و برای تعهدات و قراردادها میکوشند و مبنای وحدت خود را بنام روابط فرهنگی - روابط ورزشی - روابط اقتصادی - روابط نمایشگاه کالاها روابط موزه ها و باستانشناسی و غیره تحکیم میکنند با تمام فعالیتها وحدت عنصری و نژادی و مسلکی و حتی وحدت رژیم هم صورت نکرده و هر چه بیشتر کوشیده اند کمتر به نتیجه مثبتی رسیده اند .

این تعصب وطنی هم بیک هدف روشن نرسید - زیرا اختلاف عقاید و اختلاف لغات و اختلاف مسلک مانع از موفقیت تا می کردید - تا بجائی رسیده که تمام ساکنین دنیا بدو بلوک تقسیم شده بلوک شرقی سرمایه دار و بلوک غربی کمونیستی و تمام آن مابله الاجتماع های کوچک از دست رفته و خواهد رفت و بمنطوقه ضعف الطالب للمطلوب هر دو ضعیف خواهند شد .
آیا چه وحدتی میتواند این بشر را از این سرگردانی نجات بخشد؟ * نقل
از شماره مخصوص الهلال سال ۱۳۵۸ *

اتحاد وطنی در غرب و اروپا و امریکا هنوز بهیچ مفهوم و صورتی توفیق نیافته که نظمی در جهان بدهد تا صلح را پایدار کند -

این جا است که باید اعتراف کرد که بشر بصورت حضارت و بربریت بقهقرا بر کشته است مدنی یا بدوی راقی یا منحط غنی یا فقیر همه در یک حال اضطراب و تشویش بسر می برند .
اگر ما به الاجتماعی میتواند این بشر را از این پریشانی نجات بخشد فقط
دین است *

آری دین است که میتواند مابله الاجتماع های کوچک در خود تحلیل برده و یک مابله الاجتماع بسیار نیرومند و قوی بوجود آورد و این اتحاد فقط در اسلام صورت پذیر است و بس زیرا در اسلام اختلافاتی کمتر است و همه مسلمین برادر یکدیگرند و صورت مشترکی میتوان در ممالک عربی و اسلامی بوجود آورد که سد سدی در مقابل متهما جمین بر انگیزند امروز هفت کشور عربی و ۱۴ کشور اسلامی که جمعاً چهار صد و پنجاه میلیون بشر جهانند پیرو آن و همه دارای یک مابله الاجتماعی هستند که قویترین اتحاد وطنی و ملی و مذهبی را تشکیل میدهند .

اعراب بتنهائی میتوانند حدود شامات و مصر و لبنان و عراق کلیه جزایر مشترک اللغه عربی را بصورت یک وطن واحدی در آورند و زیرا آنها در دین در لغت در محل سکنی و در همه آداب و رسوم و شئون ملی صورت وحدت نوعیه را دارا هستند آنها در حدود ۶۰ میلیون هستند که بایک لغت و یک زبان و یک دین و یک کتاب و یک آئین زندگی میکنند - مردم دنیای امروز در پنج قاره زمین بصورت قبایل و اجیال و طوایف و ملل و اقوام و عشیره و نژاد متضاداً زیست میکنند جای آنها تنگ شده دست آنها بسته است وطن خواهی آنها را آرام نمیکند احتیاج بر آنها سخت غالب آمده عواطف آنها را سخت در مضیقه گذاشته فضایل از

میان رفته رذایل تجلی و تظاهر کرده از عوامل سعادت سوء استفاده کرده اند مانند غریق بهر
حشیش و گیاه خشکی تشبث میجویند و مانند کرم در خود میلولند تا جان دهند در این میان
فقط چراغی که روشن بخش است نور دیانت اسلام است چراغ فروزان قرآن است که میتواند این
وطن خواهی را بمعنی حقیقی که پرورش روح و چراغ عقل و خرد است روشن و آشکار سازند
و همه را چون يك فرد متحد نمایند .

بنا بر این سطور ما را عقیده بر آن است که وطن عبارت از آن عواملی است که روح
و نفس و عقل و قوای طبیعی را تقویت کند و يك وحدت دینی مهمی را بوجود آورد تا آن همای
سعادت را بر فراز کشور مسکونی بشر بال و پر گشاید در تمام این پیکار ها و جنگها و آلات
قتاله را بر پیکر دشمن دین بیفکند و سلامت و سعادت دنیا و آخرت را بدست آورد .

ورود

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رساله جامع علوم انسانی
بمناسبت کسالت حضرت آیت الله العظمی آقای حاجت مدظله العالی هیئتی از تجار
محترم آذربایجان بقم مشرف و در خدمت حضرت معظم له در شب ۱۴ خرداد بحضرت عبدالعظیم
برای معالجه ورود فرمودند ما تبریک مقدم انور حضرت آیه الله را به شهر ری تقدیم و از خداوند
توانا عافیت و بهبودی حضرت آیه اله را خواهانیم .

دارالسلام